

Gule, g

TROSFORSVAR

Når Lars Gule tviler på sitt eget standpunkt som ateist og humanist, slår han på morgenandakten. – Da forsvinner all tvil, sier han. Gule mener at den kristne tro ikke er logisk holdbar og oppfordrer kristne til å tenke gjennom motargument de stilles overfor.

LARS GULE er førsteamanuensis ved Høyskolen i Oslo. Han virker opplagt etter en natt på toget, etterfulgt av en rundtur med Bergens nye stolthet; bybanen.

Under overskriften «Guds eksistens» skal han debattere med Stefan Gustavsson på Studentsenteret i Bergen. De har møttes til debatt tidligere, så Gule vet sann omtrent hva han selv kommer til å si, og hva den andre vil si.

– Når man stiller til debatt er man ikke så åpen som i en dialog. Det henger sammen med den settingen vi er i. I en debatt handler det først og fremst om å presentere sin posisjon på en best mulig måte, mener han.

EN AV GULES sterkeste innvendinger mot kristne er at de, slik han ser det, forholder seg til en oppfatning av virkeligheten som ikke har med virkeligheten å gjøre. Og ikke nok med det. Den oppfatningen de har er umoralsk og logisk inkonsistent.

– Som ateist kan jeg tvile på om min posisjon er riktig, om den er logisk holdbar og om den tåler nærmere undersøkelse. Men det fører meg overhode ikke i nærheten av å tenke at da må vi ha en kristen gud i bakhånd, sier han.

GULE LIKER best å samtale med kristne som ikke har en statisk, dogmatisk holdning, men som er genuint interessert i å få argument for å finne den beste

måten å forsvare sin egen posisjon. Konkret nevner han tidligere biskop Gunnar Stålsett og professor Jacob Jervell som eksempel på dyktige trosforsvarere, på grunn av sin evne til å praktisere fornuftig og reflektere.

– Det henger vel først og fremst sammen med en udogmatisk tilnærming til troen som har betydelige innslag av humanisme i seg. Ta for eksempel Jervell. Han er villig til å diskutere Jesu guddommelighet. Har man en slik tilnærming, da har man noe å diskutere, mener han. Og det finnes heldigvis mange slike kristne i dag, føyer han til.

HVEM HAR størst troverdighet for deg av liberale og konservative kristne?

– Det er et interessant spørsmål, avhengig av hva du mener med troverdighet. Liberale teologer har størst troverdighet i forhold til intellektuell åpenhet og det udogmatiske, men samtidig ser jeg en tendens til idehistorisk omskriving og fornektelse. Noe av det

«Guds eksistens» fylte auditoriet

RUNDT 200 møtte fram på Studentsenteret i Bergen nylig for å høre Stefan Gustavsson og Lars Gule debattere Guds eksistens. Her kan du lese noen korte utdrag fra debatten:

GUSTAVSSON: – Jeg er vokst opp i Sverige, et land der troen er så fraværende at det knapt trengs et Humanetisk Forbund en gang.

– Spørsmålet om Guds eksistens kan ikke avgjøres av vitenskapen. Jeg har stor beundring for den, men naturvitenskapen kan bare undersøke natu-

ren, ikke ta stilling til om det fins noe mer enn natur.

– Det fins rasjonelle grunner for å tro på Gud, og gudstroen utgjør en bedre forklaring enn alternativene. Hvordan kunne for eksempel universet bli til? Det roper etter en forklaring. Gud som skaper har større forklaring enn at universet er blitt til ved seg selv.

– Mennesket er for meg et av de viktigste argumentene for å tro på Gud. Om det ikke fins en

gudsfornekteren

verste jeg hører er kristne som mener å ha en rett kristendomsforståelse, og som uttaler seg skråsikkert om hva Jesus sa og mente. Når de gjør det, fornekter de at millioner av kristne mener noe annet, og at de fleste kristne teologer og filosofer gjennom 2000 år har ment noe annet enn det liberale kristne mener. Hadde man enda sagt at «jeg gir blaffen i hva Jesus mente», og at «jeg tolker ham slik». Det er mer fair.

Gule trekker fram religionshistoriker Hanne Nabintu Herland som en representant for de som mener at menneskerettigheter, demokrati, likestilling mellom kjønn og ikke-diskriminering springer ut av den kristne tro.

– Det er ikke sant, og i tillegg er det kunnskapsløst. Altfor mange kristne går rundt og tror dette. De ser ikke ser i hvilken grad den historiske utviklingen representerer et brudd med religionen, og hvordan troen påvirkes av tidsånden. Det skjer kontinuerlig.

GULE FORDØMMER den Gud han leser om i Det gamle

testamentet og mener at kristne lurer seg selv når de sier at det er forskjell på GT og NT, og at Jesus kom med et nytt budskap.

– Poenget er jo at Gud er den samme. Han forandrer seg ikke, så hva er det for slags teologisk bortforklaring? Slår han ihjel alle førstefødte i Egypt, så har han gjort det. Det er grotesk barbari, og sett med mine øyne fremstår han som en terrorist og en psykopat.

– **HAR DU** lest hele Bibelen?

– Nei, jeg har lest litt her og der. Jeg begynte en gang og pløyde gjennom det meste av Mosebøkene. Det er lenge siden nå.

Gule anerkjenner Bibelen som en tekst breiddfull av menneskelig erfaring og trekker fram Jobs bok som uhyre fascinerende.

– På mange måter er det et blasfemisk skrift, slik jeg ser det. Bare det at den er inkorporert i Bibelen er fascinerende og interessant. Boken reflekterer over

det ondes problem, men ender dessverre opp med bla, bla, bla.

Gule nevner videre Ordspråkene og Salmene, fulle av visdom og innsikt i den menneskelige erfaring.

– Men det igjen er ikke unikt for Bibelen, det finner du også i andre hellige skrifter.

– Men det faktum at du finner Jobs bok der, en tekst som du tidvis mener er et blasfemisk skrift, gir ikke det en viss troverdighet til Bibelen?

– Ikke som hellig tekst. Tvert imot er det en bekreftelse på at den ikke er det. Derimot gir det stor troverdighet til Bibelen som menneskelig produkt, et resultat av menneskelig tenkning og refleksjon.

Tekst og foto: JOHANNA HUNDVIN ALMELID
Fotomontasje: DAGENMAGAZINET

Gud, men bare en evolusjonistisk revolusjon, var det ingen grunn til å opprettholde menneskeverdet. Det er først når vi snakker om mennesket skapt i Guds bilde at bitene faller på plass.

– Om naturalistisk evolusjon er den fulle forklaring på at vi fins, da har fornuften utviklet seg gjennom evolusjon, og med det undergraves tiltroen til fornuften. Vi kristne tror at det begynte med et intellekt; i begynnelsen fantes Logos

– Menneskets moral er ikke utviklet på slump. I

såfall innebærer det at man ikke kan si noe om galt eller rett. Hvis moral har utviklet seg gjennom evolusjon ville godhet være noe evig, opphavelig.

GULE: – Jeg tror ikke Gud er nødvendig for at vi skal forstå hva moral er. Det finner vi grunnlag for i evolusjonsprosessen. Studie av dyr bekrefter at det fins en nødvendig orden. Mange dyr lever i samfunn og har regler de følger. Forskjellen er at vi er i stand til å tenke over de reglene. Vi har språk og kan svare på spørsmål som sjimpansen ikke kan svare på.

– Er vi egentlig fri eller er vi egentlig styrt? Det er et interessant spørsmål, men svaret er ikke at Gud fins. Menneskers dævenskap mot hverandre er et utrolig dårlig svar på at vi skulle være skapt fri.

– Hva ligger i at vi er her etter 13-14 milliarder år med kosmologisk utvikling? Kall gjerne begynnelsen gud, det gir oss ingen ny innsikt, og det er ikke Stefans Gud, for han er personlig.

– Hvis man påstår at Gud griper inn i virkeligheten, da er han den største

forts.